

RPO-707963-VII-720.6/12/KG

Raport
Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji
Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych
do Wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie
(Wyciąg)

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 17 lipca 2012 r., do Pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (dalej: PdOZ lub Izba), udali się pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (dalej: KMP lub Mechanizm): Damian Kalita (prawnik) oraz Karolina Goral (pedagog resocjalizacyjny). W wizytacji wziął udział także pracownik Biura Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich w Gdańsku – Zenobia Glac Ściebura (pedagog resocjalizacyjny i oligofrenopedagog).

Celem wizytacji zapobiegawczej Krajowego Mechanizmu Prewencji, było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i dokonanie oceny sposobu ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania Izby przedstawionych przez mł. asp. Artura Kosieradzkiego - zastępcę Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego, st. asp. Alicję Borysiewicz - funkcjonariusza Policji nadzorującego przebieg służby zastępcy dyżurnego i mł. asp. Jacka Pawłaska - zastępcę dyżurnego pełniących służbę w PdOZ;
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych;
- przeprowadzeniu indywidualnych rozmów z osobami przebywającymi w Izbie;
- zapoznaniu się z następującą dokumentacją PdOZ: Regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, książkami wizyt lekarskich, książkami przebiegu służby, książkami ewidencji osób umieszczonych w PdOZ, dziennikiem i planem szkoleń, protokołem kontroli sanitarnej przeprowadzonej w dniach 30-31 marca 2011 r. przez asystenta Zespołu Państwowego Inspektora Sanitarnego MSWiA na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego, wybranymi protokołami zatrzymań oraz doprowadzenia do wytrzeźwienia, losowo wybranymi fragmentami nagrań z monitoringu pomieszczeń, świadectwem wzorcowania alkometru.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji poinformowali podinsp. Jolantę Burakiewicz - Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jej uwag i wyjaśnień.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji analizie poddano: zestawienie liczbowe osób umieszczonych w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie od 1 stycznia do 15 lipca 2012 r., procedurę postępowania z osobami zatrzymanymi i doprowadzonymi w celu wytrzeźwienia, co do których istnieje podejrzenie o chorobę zakaźną oraz zestawienie skarg (za okres 2011 r. i 2012 r. do dnia wizytacji).

2. Legalność zatrzymania

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Z analizy dokumentacji wynika, iż od 1 stycznia do 15 lipca 2012 r. w Izbie zatrzymano 573 osoby, w tym podejrzanych o popełnienie przestępstwa – 314 osób, w związku z popełnieniem wykroczenia – 1, na polecenie sądu lub prokuratora - 139, zatrzymanych prewencyjnie – 1 osobę oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia – 118 osób.

Podczas przeprowadzania wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji, w Izbie przebywały 2 osoby: doprowadzony do PdOZ w celu wytrzeźwienia oraz zatrzymany w związku z podejrzeniem o popełnienie przestępstwa.

3. Traktowanie przez personel wizytowanej jednostki

Kontrola osobista zatrzymanych zarówno mężczyzn, jak i kobiet odbywa się w pokoju przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie – pokój ten jest niemonitorowany. Zgodnie z wyjaśnieniami funkcjonariuszy Policji towarzyszącym przedstawicielom Mechanizmu w trakcie wizytacji oraz zapisom zawartym w książkach przebiegu służby przeszukania umieszczanych w jednostce kobiet dokonują funkcjonariuszki Policji z innych wydziałów, pełniące dyżury w danym dniu w Komendzie. Osoby zatrzymane nie miały zastrzeżeń do miejsca i sposobu przeprowadzenia kontroli osobistej.

W 2012 r. do dnia wizytacji w Izbie nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych oraz nie stosowano środków przymusu bezpośredniego. W 2011 r. oraz od stycznia do lipca 2012 r. odnotowano 14 przypadków zarzucenia funkcjonariuszom Policji złego traktowania osób zatrzymanych podczas zatrzymania, przesłuchania i umieszczenia w PdOZ, skargi dotyczyły m.in. zastraszania, bicia, wymuszania zeznań. Należy wskazać, że 5 skarg przekazano do prokuratury rejonowej - żadne powyższe zarzuty nie zostały potwierdzone.

Osoby zatrzymane, z którymi przedstawiciele KMP przeprowadzili indywidualne rozmowy nie zgłaszały uwag odnośnie traktowania ich przez funkcjonariusza Policji pełniącego służbę w PdOZ. Podkreślały, iż jest on wobec nich uprzejmy i szybko reaguje na ich wezwanie sygnalizacją przyzywową. Rozmówcy podali natomiast, że funkcjonariusze Policji, którzy ich zatrzymywali zwracali się do nich „per Ty”, byli złośliwi i wulgarni. KMP zwraca uwagę na fakt, iż policjanci w postępowaniu wobec zatrzymanych są zobowiązani do poszanowania ich przyrodzonej godności oraz praw z niej wynikających.

Mechanizm zwrócił także uwagę, iż jeden z rozmówców przebywał w pokoju bez obuwia – podał, że kazano mu ściągnąć buty i zostawić przed pokojem. Mimo, iż analiza monitoringu wykazała, że zatrzymani przebywają w pokojach we własnym obuwiu, Mechanizm zaleca każdorazowo informować zatrzymanych o możliwości pozostania we własnym obuwiu (po uprzednim wyjęciu z niego sznurówek) lub skorzystania z obuwia zastępczego.

4. Prawo do ochrony zdrowia

Przed umieszczeniem w Izbie, badaniu lekarskiemu poddawane są wszystkie osoby nietrzeźwe, natomiast pozostałe tylko wówczas, gdy jest taka potrzeba lub zatrzymany tego żąda. Badania lekarskie przed przyjęciem do Izby odbywają się w szpitalu na podstawie wniosków/skierowań wydanych przez Komendę Powiatową Policji w Ostródzie. Lekarz po badaniu wydaje zaświadczenie zezwalające na przebywanie danej osoby w PdOZ. W razie nagłego zachorowania zatrzymanego w Izbie lub gdy zatrzymany żąda badania lekarskiego do jednostki wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Wszelkie kwestie dotyczące realizacji prawa zatrzymanych do ochrony zdrowia odnotowywane są w następujących dokumentach: w książce przebiegu służby, książce wizyt lekarskich oraz teczkach zatrzymanych (protokół zatrzymania oraz zaświadczenie o braku przeciwwskazań do przebywania w PdOZ). Należy zaznaczyć, iż w PdOZ w Ostródzie wszystkie badania lekarskie – zarówno przeprowadzone w szpitalu, przed umieszczeniem w PdOZ, jak

i te w trakcie pobytu zatrzymanego w Izbie – odnotowywane są w książce wizyt lekarskich. Mechanizm pozytywnie ocenia powyższą praktykę.

Analiza ww. dokumentów wykazała, że - generalnie rzecz biorąc - funkcjonariusze Policji pełniący służbę w PdOZ w Ostródzie prawidłowo wykonują swoje obowiązki w zakresie przestrzegania prawa zatrzymanych do ochrony zdrowia. Wizytujący zwrócili jednakże uwagę na kilka kwestii budzących zastrzeżenia KMP. Należy wskazać, że niektóre wpisy w książce przebiegu służby były nieczytelne, a wpisy w książce wizyt lekarskich – niepełne, m.in. nie odnotowywano w nich godziny i przyczyn przeprowadzania badania oraz wyniku badania. Nie było również zaznaczone, które badania wykonywane są przed umieszczeniem w PdOZ, a które wynikają ze zgłoszenia dolegliwości przez zatrzymanych przebywających w Izbie. Ponadto, nie zawsze do protokołu zatrzymania lub doprowadzenia w celu wytrzeźwienia dołączone było zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do przebywania w Izbie. Niektóre protokoły zawierały adnotację, że informacja o braku przeciwwskazań do pobytu w PdOZ znajduje się w książce wizyt lekarskich, część protokołów natomiast w ogóle nie była wypełniona w części dotyczącej przeprowadzonego badania lekarskiego. Powyższe uchybienia naruszają zasadę rzetelności prowadzenia dokumentacji. KMP zaleca dbanie o czytelność wpisów w dokumentacji prowadzonej w Izbie oraz zwracanie uwagi na prawidłowość i rzetelność wypełniania dokumentacji przez lekarzy badających zatrzymanych, a szczególnie na dołączanie do protokołów zaświadczeń o braku przeciwwskazań do pobytu zatrzymanego w PdOZ.

Ponadto, często w protokołach zatrzymań odnotowywane było oświadczenie zatrzymanego, że jest zdrowy, natomiast w kolejnym punkcie tego protokołu zaznaczano, że zatrzymany był badany przez lekarza, bez podania przyczyny przeprowadzania badania. W ocenie Mechanizmu wpisy te są wewnętrznie sprzeczne. Głębsza analiza wykazała wprawdzie, że ww. osoby były badane ze względu na wcześniejsze spożyciu alkoholu, jednakże nie jest to bezpośrednio przedstawione jako przyczyna skierowania zatrzymanego do lekarza. KMP podkreśla, że w celu umożliwienia dokonania oceny, czy osobom zatrzymanym i doprowadzonym do wytrzeźwienia została zapewniona właściwa opieka lekarska,

niezbędne jest prawidłowe wypełniania dokumentacji, z uwzględnieniem wszystkich informacji związanych ze stanem zdrowia zatrzymanego i przesłanek do skierowania go na badania lekarskie.

Warto wskazać w tym miejscu, że zgodnie z zasadą 26 Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 9 grudnia 1988 r. – „Zbiór zasad ochrony wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie zatrzymania lub uwięzienia”, fakt poddania osoby aresztowanej lub uwięzionej badaniu lekarskiemu, nazwisko lekarza i rezultaty badania powinny być w odpowiedni sposób utrwalone.

Podobne zalecenie znajduje się w § 38 *Drugiego Sprawozdania Ogólnego CPT* [CPT/Inf (1992)3], zgodnie z którym rezultaty badania, stosowne oświadczenia zatrzymanego oraz wnioski lekarza powinny być formalnie zapisane przez lekarza.

Dodatkowo Krajowy Mechanizm Prewencji zwrócił uwagę na fakt, iż zgodnie z zapisem zawartym w książce przebiegu służby pokój, w którym przebywała osoba zakażona wirusem HCV, nie został dezynfekowany zanim umieszczono w nim kolejną osobę zatrzymaną – zdrową. Mechanizm podkreśla, że takie sytuacje nie powinny mieć miejsca i należy każdorazowo dezynfekować pomieszczenia, w których przebywała osoba zakaźnie chora, przed osadzeniem w nich kolejnych zatrzymanych. Na powyższe wskazują również procedury postępowania z osobami zatrzymanymi lub doprowadzonymi w celu wytrzeźwienia stanowiące załącznik nr 3 do Decyzji nr 90/2011 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie z dnia 22 kwietnia 2011 r.

Mechanizm zaleca ponadto, usunięcie z apteczki przeterminowanych leków.

5. Prawo do informacji

Dokumentem regulującym prawa i obowiązki osób zatrzymanych i umieszczanych w PdOZ jest *Regulamin pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* (dalej: regulamin). Jego treść została udostępniona w pokojach dla zatrzymanych. W pokojach wywieszono również adresy instytucji stojących na straży praw człowieka. Należy podkreślić, że osoby umieszczone w PdOZ podczas rozmów z przedstawicielami Mechanizmu podkreśliły, że znają swoje prawa m.in.

prawo do złożenia zażalenia, adwokata, powiadomienia osoby bliskiej i mieli świadomość, iż w pokoju wywieszony jest regulamin pobytu w PdOZ. Jeden z nich podał, że został pouczony o przysługujących mu prawach i zapoznany z regulaminem przed umieszczeniem w pokoju.

Mechanizm zwrócił natomiast uwagę, że drugi rozmówca ze względu na upojenie alkoholowe nie pamiętał momentu umieszczenia w Izbie, a zatem nie był poinformowany o prawach i zasadach pobytu w Izbie. Wskazał, że po przebudzeniu zauważył wywieszony regulamin, lecz nie zapoznawał się z nim – w związku z tym nie wiedział np. o możliwości skorzystania z natrysku. Mechanizm zaleca, aby w miarę możliwości, funkcjonariusz pełniący służbę w PdOZ, w momencie wytrzeźwienia zatrzymanego, gdy jest on świadomy miejsca w którym się znajduje, pouczył go w sposób jasny i zrozumiały o jego uprawnieniach wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz wskazał, iż wszystkie zasady pobytu w Izbie zawarte są w dostępnym w pokoju regulaminie.

Mechanizm przypomina, iż obowiązek poinformowania osób zatrzymanych o przysługujących im uprawnieniach wraz z pouczeniem co do sposobu skorzystania z tychże, stanowi jedną z zasad dotyczących postępowania z osobami zatrzymanymi, zawartych w ww. Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ (przyjętej pod nazwą „Zbiór zasad ochrony wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie zatrzymania lub uwięzienia”). Zasada 13 przywołanego dokumentu stanowi, iż *„każdy, w chwili swojego aresztowania oraz w momencie rozpoczęcia pozbawienia go wolności lub uwięzienia lub niezwłocznie po tym momencie, otrzyma od organu władzy odpowiedzialnego za jego aresztowanie, pozbawienie go wolności lub uwięzienie odpowiednio, informacje na temat jego praw wraz z ich objaśnieniem oraz na temat sposobu, w jaki może z nich skorzystać.”* Takie samo stanowisko zawarte zostało w Standardach Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom [CPT/Inf/E (2002)1 – Rev. 2003], który podkreśla, iż prawa osób pozbawionych wolności nie mają większej wartości, jeśli osoby te nie są świadome ich istnienia (§ 44 *Dwunastego Sprawozdania Ogólnego Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Poniżającemu traktowaniu albo Karaniu* [CPT/Inf (2002)12]).

Krajowy Mechanizm Prewencji ustalił, iż funkcjonariusze Policji informują o fakcie zatrzymania wskazane przez zatrzymanych osoby trzecie, każdorazowo gdy zgłoszą takie żądanie. Jednakże, zgodnie z przytoczonym wyżej „Zbiorem zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia”- *„Niezwłocznie po zatrzymaniu oraz po każdym przeniesieniu z jednego miejsca aresztowania lub uwięzienia do innego, osoba aresztowana lub uwięziona będzie uprawniona powiadomić, bądź też domagać się od właściwego organu powiadomienia członków jej rodziny lub innych właściwych osób według swojego wyboru, o jej zatrzymaniu, aresztowaniu lub uwięzieniu, bądź o przeniesieniu i o miejscu, w którym jest przetrzymywana” (Zasada 16.1).* W związku z powyższym, w ocenie Krajowego Mechanizmu Prewencji, w pierwszej kolejności należałoby więc rozważyć możliwość samodzielnej realizacji przysługującego zatrzymanym prawa do powiadomienia osoby trzeciej, zaś tylko w sytuacjach szczególnych prawo to realizować za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji.

Komenda nie dysponuje listą adwokatów, do których mogliby się zwrócić zatrzymani, chcący skorzystać z prawa do obrońcy. Mechanizm zaleca stworzenie takiej listy.

W dniu wizytacji w jednym pokoju dla zatrzymanych była dostępna prasa, jednakże nieaktualna - z informacji uzyskanych od zastępcy dyżurnego wynika, że Komenda nie dostarcza prasy do pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. KMP zaleca przeznaczenie środków finansowych na zakup gazet do PdOZ.

6. Personel

Do służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych celem wytrzeźwienia zostało przeszkolonych 13 funkcjonariuszy Policji, w tym 5 osób będących na etacie zastępcy dyżurnego. Na jednej zmianie służbę pełni 1 funkcjonariusz Policji. Z analizy dziennika szkoleń wynika, iż w 2011 r. dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w Izbie odbyły się szkolenia z zakresu: udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, pełnienia służby w PdOZ -

przypomnienie przepisów prawnych, praw człowieka w postępowaniu z zatrzymanym oraz trudnych sytuacji w służbie. W pierwszym półroczu bieżącego roku również odbyły się szkolenia o tematyce dotyczącej pełnienia służby w PdOZ oraz procedur związanych z EURO, PdOZ i wydarzeniami nadzwyczajnymi. KMP stoi na stanowisku, iż powyższą ofertę szkoleniową należałoby poszerzyć o dodatkowe zagadnienia tak, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, szczególnie przy stosowaniu środków przymusu bezpośredniego, jak udzielać pomocy osobom w różnym stanie fizycznym czy psychicznym, jak radzić sobie ze stresem, agresją, wypaleniem zawodowym etc. Standardy Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom (*Fragment Drugiego Sprawozdania Ogólnego* [CPT/Inf (92) 3] dot. szkoleń funkcjonariuszy służb porządku publicznego) wskazują, że nie ma lepszej gwarancji przeciwko złemu traktowaniu osoby pozbawionej wolności niż dobrze wyszkolony funkcjonariusz Policji czy Służby Więziennej. CPT kładzie szczególny nacisk na konieczność rozwijania umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.

7. Warunki bytowe

Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia usytuowane są na parterze Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie. W ich skład wchodzi: 4 pokoje dwuosobowe dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pomieszczenie do przechowywania depozytu oraz przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie, magazyn pościeli czystej, magazyn pościeli brudnej, pokój do przygotowywania lub podgrzewania posiłków, sanitariat służący do utrzymania higieny osobistej oraz szatnia funkcjonariuszy Policji.

Wszystkie pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wyposażone zostały w jednakowy sposób, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych

i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 r. poz. 638) zwanego dalej rozporządzeniem. Zatrzymani mają zapewnioną właściwą temperaturę i oświetlenie odpowiednie do czytania i pisania. W pomieszczeniach działała sprawna wentylacja grawitacyjna i panował porządek. Zastrzeżenia wizytujących wzbudził stan niektórych materacy – były zniszczone i podziurawione - oraz niektórych ścian w pokojach dla zatrzymanych – zauważono odpadający tynk. Mechanizm zaleca wyposażenie Izby w nowe materace i odnowienie pokoi.

Ponadto, w magazynie czystej pościeli brakowało podglówek, poszewek i ręczników dla zatrzymanych oraz bielizny i butów zastępczych, o których mowa w § 9 ust. 2 Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia, natomiast czyste koce i materace przechowywano w magazynie brudnej pościeli. Funkcjonariusz Policji wyjaśnił, że ręczniki w dniu wizytacji zostały przekazane do prania, buty zastępcze są dostępne w Izbie w liczbie dwóch par, natomiast podglówek, poszewek i bielizny Izba nie posiada. Należy w tym miejscu dodać, że zarówno analiza monitoringu, jak i rozmowy z osobami umieszczonymi w PdOZ wykazały, iż zatrzymanym wydaje się do pokoi wyłącznie koc, co jest niezgodne z § 9 ust. 6 Załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia. Mechanizm zaleca zadbanie, by na stanie Izby zawsze były ręczniki dla zatrzymanych oraz zmianę sposobu przechowywania czystych koców i materacy. KMP podkreśla również, iż należy uzupełnić wyposażenie Izby o podglówki, poszewki, bieliznę i buty zastępcze oraz przestrzegać obowiązujących w tym zakresie przepisów.

W Izbie funkcjonuje monitoring (w pokojach dla zatrzymanych i korytarzu), którego podgląd dostępny jest na ekranie w pomieszczeniu dyżurnego Komendy. Monitoring jest zapisywany i przechowywany przez 7 dni. Według relacji funkcjonariuszy Policji towarzyszących przedstawicielom Mechanizmu podczas wizytacji, Komendant Powiatowy Policji w Ostródzie zwrócił się do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie o środki finansowe na zakup nowego sprzętu do monitorowania PdOZ, spełniającego wymogi zawarte w obowiązującym rozporządzeniu.

Rzeczy cenne, które zatrzymany posiada przy sobie w trakcie zatrzymania, są wpisywane w kwit depozytowy i przechowywane w szafkach depozytowych, w pokoju przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie.

Sanitariat przeznaczony dla zatrzymanych wyposażono w w-c, umywalkę oraz prysznic, urządzono go w sposób zapewniający intymność korzystającym z niego. W dniu wizytacji znajdował się tam papier toaletowy, brakowało natomiast mydła i ręczników.

Wszystkie posiłki dla zatrzymanych przygotowuje podmiot zewnętrzny. Dostarczane są one w jednorazowych, utrzymujących ciepło opakowaniach. Z informacji policjanta pełniącego służbę w PdOZ wynika, że osoby nietrzeźwe otrzymują do picia kawę lub herbatę, jednakże zatrzymany, przebywający w Izbie w dniu wizytacji, otrzymał wodę z kranu.

Osoby przebywające w Izbie, z którymi przedstawiciel Mechanizmu przeprowadził indywidualne rozmowy nie zgłaszały uwag do warunków bytowych. Jeden zatrzymany zwrócił jednak uwagę, że całą noc świeci się w pokoju światło. Z informacji przekazanych przez funkcjonariuszy Policji wynika, że zapalone światło jest niezbędne do odbioru obrazu z kamer zainstalowanych w pokoju, w Izbie bowiem nie ma oświetlenia nocnego.

8. Analiza dokumentacji

Przedstawiciele Mechanizmu zwrócili również uwagę na kilka kwestii dotyczących prowadzenia dokumentacji Izby. Nierzadko w protokole nie wypełniano części dotyczącej przekazania zatrzymanego lub zwolnienia go z Izby, nie zaznaczano czy są dołączane załączniki i nie zawsze wpisywana była godzina powiadomienia osoby bliskiej o zatrzymaniu. Mechanizm pozytywnie ocenia praktykę wpisywania informacji „kogo” i „o której godzinie” powiadomiono o zatrzymaniu, jeśli żąda tego zatrzymany, ale zaleca jednocześnie, aby wskazanych zapisów dokonywali wszyscy policjanci wypełniający protokoły zatrzymań. Natomiast odnośnie wypełniania książki przebiegu służby KMP ustalił, że rodzaj informacji wpisywanych do wskazanej książki zależy od funkcjonariusza

Policji pełniącego dyżur w Izbie - brak w tej kwestii jednolitości, bowiem np. niektórzy policjanci wpisywali godziny wydania posiłków i sprzątania pokoi, inni pomijali powyższe informacje, ale zaznaczali, że przy przyjęciu do Izby kobiety obecna jest funkcjonariuszka Policji, a kolejni dyżurni dokonywali sporadycznych wpisów dotyczących wydawania pościeli, ale nierzadko pomijając przy tym pozostałe wymienione wyżej kwestie, wyjście do toalety czy korzystanie z natrysku natomiast w ogóle nie było odnotowywane. Ponadto, policjanci w ww. książce zaznaczają jedynie, że dany zatrzymany ma zostać objęty szczególnym nadzorem, nie podając przyczyny tego nadzoru oraz powodów zaprzestania go stosowania. Mechanizm zaleca ujednoczenie sposobu prowadzenia książki przebiegu służby i dokładne wypełnianie protokołów zatrzymań. KMP proponuje również wprowadzić zasadę wpisywania godziny pouczenia zatrzymanego o przysługujących mu prawach.

9. Zalecenia

Na podstawie art. 19 Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, Krajowy Mechanizm Prewencji zaleca:

1. wyeliminowanie nieprawidłowości w sposobie odnoszenia się funkcjonariuszy Policji z Ognia Patrolowo-Interwencyjnego do zatrzymanych;
2. rozważenie możliwości samodzielnej realizacji przysługującego zatrzymanym prawa do powiadomienia osoby trzeciej, a tylko w sytuacjach szczególnych realizowanie tego prawa za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji, udzielając przy tym zatrzymanym informacji zwrotnej o powiadomieniu osoby bliskiej o zatrzymaniu;
3. prowadzenie w sposób rzetelny, czytelny i dokładny protokołów zatrzymań i doprowadzenia do wytrzeźwienia oraz książki przebiegu służby;
4. zwracanie uwagi na prawidłowość uzupełniania dokumentacji przez lekarzy przeprowadzających badania zatrzymanych (podawanie przyczyny

- skierowania na badania zatrzymanego, wynik badania, dołączanie do akt zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pobytu w Izbie);
5. każdorazowe dezynfekowanie pokoi, w których umieszczone były osoby zakaźnie chore;
 6. zorganizowanie szkoleń dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ z zakresu stosowania przymusu bezpośredniego, radzenia sobie ze stresem, umiejętności interpersonalnych itp.;
 7. stworzenie listy adwokatów, która będzie udostępniana osobom zatrzymanym na ich prośbę;
 8. każdorazowe informowanie zatrzymanych przed osadzeniem w pokoju Izby, że mogą pozostać we własnym obuwiu (bez sznurówek) lub skorzystać z obuwia zastępczego;
 9. odnowienie ścian pokoi dla zatrzymanych;
 10. zainstalowanie w pokojach oświetlenia nocnego;
 11. wyposażenie Izby w nowe materace, podgłówki, pościel, ręczniki kąpielowe, bieliznę i buty zastępcze dla zatrzymanych;
 12. zmianę sposobu przechowywania czystych koców;
 13. wyposażenie sanitariatów w mydło i ręczniki papierowe;
 14. usunięcie z apteczki przeterminowanych leków i środków opatrunkowych;
 15. wydawanie zatrzymanym do picia wodę pitną i herbatę/kawę;
 16. zaopatrzenie PdOZ w aktualną prasę dla zatrzymanych.